

§ 241

Dnr KS 2022/00716-3.6.2

Beslut - Svar på motion från (M) om återbruk av byggmateriel

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Reservation

Eleonore Lundkvist (M), Stefan Lindh (M) och Klara Helin (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Eleonore Lundkvists (M) förslag.

Caroline Frisk (SD) och Ingmarie Bjurstedt (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Caroline Frisks (SD) förslag enligt följande:

"Sverigedemokraterna reserverar sig mot att motionen ej föranleder ytterligare åtgärder. Motionen borde bifallas då Moderaterna lämnade in den i maj 2022 o då hade nuvarande återbruk av byggmaterial ej Initierats."

Ärendebeskrivning

Eleonore Lundkvist och Marie Brandstedt, båda (M), har i en motion med rubriken Motion från (M) om återbruk av byggmateriel föreslagit att Västerås stad ska initiera en dialog med Vafab samt näringslivet i syfte att få till stånd återbruksmöjligheter för byggmateriel inom kommunen.

Kommunfullmäktige har den 12 maj 2022 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till VafabMiljö kommunalförbund och VafabMiljö kommunalförbund har inkommit med remissvar.

Västeråsmajoriteten anser att intentionen med motionen är god och vi ställer oss bakom stora delar i skrivelsen. Återbruk av byggmaterial är en förutsättning för att kunna bygga mer klimatsmart och ekologiskt hållbart. Förslaget i motionen är att staden ska initiera en dialog med VafabMiljö och näringslivet för att få till stånd återbruksmöjligheter. Detta är något som redan sker i dagsläget genom dialog utifrån målen om ekologisk hållbarhet. Det sker bland annat redan nu, dialog om hur spillvirke kan återanvändas.

Utifrån ovan nämnda skrivelse anser vi inte att motionen behöver föranleda någon ytterligare åtgärd då arbetet redan pågår.

Västeråsmajoriteten har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Yrkanden

Eleonore Lundkvist (M) och Caroline Frisk (SD) yrkar bifall till motionen.

Thomas Karlsson (S) yrkar bifall till västeråsmajoritetens förslag.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut. Dels bifall till motionen från Eleonore Lundkvist (M), samt bifall till västeråsmajoritetens förslag från Thomas Karlsson (S). Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner propositionsordningen varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med västeråsmajoritetens förslag.

Kopia till

VafabMiljö kommunalföbund

Svar på motion från (M) om återbruk av byggmateriel

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Eleonore Lundqvist och Marie Brandstedt, båda (M), har i en motion med rubriken *Motion från (M) om återbruk av byggmateriel* föreslagit att Västerås stad ska initiera en dialog med Vafab samt näringslivet i syfte att få till stånd återbruksmöjligheter för byggmateriel inom kommunen.

Kommunfullmäktige har den 12 maj 2022 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till VafabMiljö kommunalförbund och VafabMiljö kommunalförbund har inkommit med remissvar.

Västeråsmajoriteten anser att intentionen med motionen är god och vi ställer oss bakom stora delar i skrivelsen. Återbruk av byggmaterial är en förutsättning för att kunna bygga mer klimatsmart och ekologiskt hållbart. Förslaget i motionen är att staden ska initiera en dialog med VafabMiljö och näringslivet för att få till stånd återbruksmöjligheter. Detta är något som redan sker i dagsläget genom dialog utifrån målen om ekologisk hållbarhet. Det sker bland annat redan nu, dialog om hur spillvirke kan återanvändas.

Utifrån ovan nämnda skrivelse anser vi inte att motionen behöver föranleda någon ytterligare åtgärd då arbetet redan pågår.

Kommunstyrelsen
Anna Jungmarker
Epost: anna.jungmarker@vasteras.se

Kopia till
VafabMiljö kommunalförbund

Underlag för beslut om Motion från (M) om återbruk av byggmateriel

Ärendebeskrivning

Eleonore Lundqvist och Marie Brandstedt, båda (M), har i en motion med rubriken Motion från (M) om återbruk av byggmateriel föreslagit att Västerås stad ska initiera en dialog med Vafab samt näringslivet i syfte att få till stånd återbruksmöjligheter för byggmateriel inom kommunen.

Kommunfullmäktige har den 12 maj 2022 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till VafabMiljö kommunalförbund och VafabMiljö kommunalförbund har inkommit med remissvar.

Faktaunderlag

Återbruk av byggmaterial är en viktig del i arbetet att skapa en mer hållbar byggindustri. Genom att andra kan ta del av byggmaterial som blivit över vid en byggnation kan mängden avfall minska och därmed behovet av att deponera eller energiutvinna fullt användbart byggmaterial. Dessutom bidrar återbruk till att minska miljöbelastningen från tillverkning av nya material då detta ofta innebär utvinning av råvaror och utsläpp av växthusgaser.

Avfallsplanen som är antagen av kommunfullmäktige och där staden och VafabMiljö arbetar tillsammans för en bättre avfallshantering innehåller mål för minskade avfallsmängder och återanvändning. I Västerås finns en privat aktör som arbetar med cirkulära flöden av byggmaterial som just nu arbetar med återbruk av byggmaterial i om- och tillbyggnationen av Emausskolan.

Yttranden

VafabMiljö välkomnar initiativet och instämmer helt i motionens syfte. Det finns en enorm potential för att öka återanvändningen av byggmaterial och inredning i offentliga miljöer. Vafab anger att en framgångsfaktor för byggåtervinning är att hela samhället samarbetar, både privata aktörer och kommunen.

De anger vidare att det är trångt på dagens återbruk men att det kan finnas möjlighet att samla in byggmaterial på vissa av dem. Dock behövs god omsättningen av materialet och att det kan hämtas regelbundet liknande de samarbeten Vafab har idag med ett antal hjälporganisationer.

Vafab framhåller också att det är viktigt att det finns köpare av materialet annars är det ingen idé för den som river eller bygger om att sortera ut

användbart material. För detta behövs ett ändrat synsätt på återbrukat material hos byggherrar, kommunala verksamheter och hemmaföretag.

Stadsledningskontorets överväganden

Utifrån ovanstående och de initiativ som redan finns när det gäller återbruk av byggmaterial bedömer stadsledningskontoret att det finns en pågående dialog med både VafabMiljö och näringslivet som skulle kunna utvecklas framöver.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Hållbar utveckling

Genom en förbättrad avfallshantering kan riskerna för utsläpp till och skador på natur och miljö minska. Det ligger i linje med globalt mål 11 Hållbara städer och samhällen och dess delmål att minska städernas miljöpåverkan. Det inverkar också på mål 12 Hållbar konsumtion och produktion som har ett delmål kring ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Per-Inge Hellman
Enhetschef Strategisk
samhällsutveckling

Yttrande angående motion från (M) om återbruk av byggmateriel

VafabMiljö har ombetts lämna synpunkter på motionen om återbruk av byggmaterial, som ställts till Västerås kommunfullmäktige.

VafabMiljö välkomnar initiativet i motionen och instämmer helt i motionens syfte. Potentialen för att öka återanvändning av byggmaterial och inredning i offentliga miljöer är enorm.

Avfallsplanen 2020-2030 (antagen av Västerås KF oktober 2020) innehåller mål om minskade avfallsmängder och ökad grad av återanvändning. Ska dessa mål nås, så krävs det insatser som gör att återanvändningen kan öka. Det måste bli lättare för såväl privatpersoner som företag att kunna välja återbrukat i första hand.

En framgångsfaktor i arbetet med byggåtervinning, är att hela samhället samarbetar, såväl privata aktörer som kommuner. Det behöver också finnas en politisk viljeinriktning. Därför är det glädjande att Moderaterna i Västerås har lämnat in denna motion om att skapa en byggåtervinning i Västerås.

I motionen anges exempel från andra kommuner och det finns många erfarenheter från andra att dra lärdom av. Förutom de som nämns i motionen finns det också goda exempel från Borlänge och Malmö. Här har man verkligen lyckats med att samverka mellan sociala insatser, arbetsmarknadsinsatser och byggåterbruk. En gemensam framgångsfaktor för att få byggåtervinning att fungera och få ett stort flöde genom verksamheten, är att inte blanda ihop material som skall återanvändas med sådant som lämnas som avfall (till exempel till våra Återbruk eller som företag till Gryta avfallsstation). Branschorganisationen Avfall Sverige har i rapporten 2019:32 beskrivit flera exempel på återbruk av bygg- och rivningsmaterial.

Redan innan en rivning påbörjas behöver en återbruksinventering göras, så att återanvändbart material och byggelement kan tas om hand på ett varsamt sätt redan vid nermontering eller rivning. Om materialet har setts som avfall och transporterats ovarsamt in till ett Återbruk, är det ofta så skadat så att det är för sent att "rädda det", när det redan ligger slängt i en container. De flesta av VafabMiljös Återvinningscentraler sk Återbruk är idag väldigt "trångbodda" men av de 6 som finns inom Västerås kommun, så kan det finnas utrymme på vissa för inlämning av byggmaterial till återbruk. Men det är inga stora ytor så det kräver att det finns god omsättning av materialet och att det kan hämtas regelbundet. Jämför med den insamling vi idag har av saker för återbruk som hämtas av ett antal hjälporganisationer i ett

fast schema. Sortering, bearbetning, lagerhållning och försäljning måste ske på annan plats än på ett Återbruk.

VafabMiljö vill också framhålla vikten av avsättning av byggmaterial som tas om hand. Om det ska vara någon idé för den som river eller bygger om, att sortera ut användbara material, eller för VafabMiljö att ta hand om material för återanvändning, måste det finnas köpare. Här behöver både större byggherrar, kommunala verksamheter och "hemmafixare" ändra synsätt och leta återbrukat material i första hand. Det gäller att många aktörer, både kommunala och privata, hjälps åt för att den som vill göra sig av med material också ska hitta en köpare och vice versa. Det kan ske antingen genom digitala eller fysiska byggåtervinningar.

Sammanfattningsvis så ställer sig VafabMiljö positiva till motion. Den ligger helt i linje med gällande Avfallsplan. VafabMiljö ser fram emot ett fortsatt samarbete i dessa frågor med våra medlemskommuner.

I beredningen av detta ärende har enhetschef Linda Gårdstam beslutat. Avfallsstrateg Anna Malmström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också verksamhetsutvecklare Gunnar Weiring deltagit.

Återbruk av byggmateriel

Byggtakten är fortsatt hög i Västerås, och likaså renoveringstakten. Många fastighetsägare renoverar kontinuerligt bostäder liksom många västeråsare som bygger om och bygger ut i sina hem. Det gamla rivs ut och slängs oftast. Men det rör sig ofta om materiel som i många fall kan återbrukas och användas på nytt. Intresset för byggnadsvård ökar och många uppskattar att kunna sätta in gamla originaldetaljer och välja miljövänliga, mer hållbara dörrar, kök, golv eller fönster när de renoverar.

Det är idag en självklarhet för många att både skänka och handla möbler och kläder second hand, och det är förhållandevis enkelt att lämna av sitt överflöd till sådana butiker. Men när det gäller överblivet byggmateriel är det inte lika enkelt i Västerås idag. Det finns ingen samlingspunkt där det går att lämna och hämta begagnat byggmateriel.

Andra kommuner har kommit längre. Karlstad och Borlänge är exempel på kommuner med etablerade byggåterbruk. I Nacka kommun har man startat ett intressant pilotprojekt för byggåterbruk tillsammans med en privat bygghandel. Västerås kan lära av de goda exemplen.

Med anledning av ovanstående yrkar vi

Att Västerås stad ska initiera en dialog med Vafab samt näringslivet i syfte att få till stånd återbruksmöjligheter för byggmateriel inom kommunen

Eleonore Lundkvist (M)

Marie Brandstedt (M)